

Rozumíš tomu, co čteš?

TB – L. Hodač

Opravdu zatvrdil Bůh faraonovo srdce?

Vítám vás ke studiu dalšího textu, který je často mylně chápán. Jedná se o otázku, jestli Bůh opravdu zatvrdil faraonovo srdce. O této události z doby východu Hebrejského národa z Egyptského zajetí se zmiňuje apoštol Pavel v **listu Římanům 9:17-18** a tam je psáno: ¹⁷Faraonovi přece Písmo říká: "Proto jsem tě pozdvihl, abych na tobě ukázal svou moc a aby mé jméno bylo rozhlášeno po celé zemi." ¹⁸Smilovává se tedy, nad kým chce, a koho chce, zatvrzuje.

Mnoho lidí chápe tento text tak, že Bůh svévolně rozhoduje o tom, nad kým se smiluje a komu jeho srdce zatvrdí, a tím vlastně rozhoduje o tom, kdo bude spasen a kdo bude ztracen. Je to tedy Bůh, který rozhoduje o tom, jaké postoje vůči němu každý jednotlivec má a tím určuje, jaký osud bude každá lidská bytost mít. Koneckonců proti Boží moci se nemůže žádný člověk postavit. Člověk se stává tedy jakousi loutkou v Božích v rukách a nemá svobodnou vůli se rozhodnout, jestli přijme nabídku Boží spásy nebo ne. V případě faraona se prostě Bůh rozhodl, že mu zatvrdí srdce, aby na něm mohl demonstrovat svoji moc. Abychom mohli správně pochopit tento text, musíme prostudovat všechny okolnosti této události.

Apoštol Pavel v textu který studujeme připomíná událost o které se dočteme v knize **Exodus 9:13-17** ¹³Tedy Hospodin Mojžíšovi řekl: "Časně ráno vstaň, postav se před faraona a řekni mu: ,Takto praví Hospodin, Bůh Hebrejů: Propusť můj lid, aby mi sloužili. ¹⁴Tentokrát tě totiž spolu s tvými dvořany a s celým tvým lidem zasáhnu naplno, a poznáš, že na celé zemi není nikdo jako já! ¹⁵Kdybych teď býval vztáhl ruku, mohl jsem tím morem zasáhnout tebe i tvůj lid tak, že bys zmizel ze země. ¹⁶**Přesto jsem tě však zachoval, a to z jediného důvodu - abych ti ukázal svou moc a aby mé jméno bylo rozhlášeno po celé zemi.** ¹⁷Stále se povyšuješ nad můj lid a odmítáš je propustit?

Faktem je, že Bůh je náš Stvořitel a my jsme dílo jeho rukou. V Bibli je Bůh často připodobněn k hrnčířovi a člověk k hliněné nádobě. Tvůrce si může de facto dělat se svým výrobkem co chce.

Jeremiáš 18:1-6 ¹Slovo, které Jeremiáš dostal od Hospodina: ²"Vstaň a jdi do hrnčířova domu. Tam ti oznámím svá slova." ³Odešel jsem tedy do hrnčířova domu a hle, právě pracoval na hrnčířském kruhu. ⁴Nádoba, kterou z hlíny tvaroval, se mu ale pod rukama zkazila, a tak začal znovu a dělal z ní jinou nádobu, která by se mu líbila. ⁵Tedy jsem dostal slovo Hospodinovo: ⁶"Nemohu snad s vámi naložit jako tento hrnčíř, dome Izraele? praví Hospodin. Hle, jste v mé ruce, jako je hlína v ruce hrnčíře, dome Izraele.

Mnohé biblické verše nám ale vysvětlují, že Bůh je milující Stvořitel, který má na mysli pouze dobro pro své stvoření.

Ezechiel 33:11 Řekni jim: Jakože jsem živ, praví Panovník Hospodin, nemám zalíbení ve smrti ničemy. Chci raději, aby se ničema od své cesty odvrátil a žil! Odvráťte se, odvráťte se od svých zlých cest! Proč máte umírat, dome Izraele?

Jeremiáš 29:11-13 ¹¹Já sám přece vím, jak o vás přemýšlím, praví Hospodin. Mám v úmyslu váš prospěch, a ne neštěstí; chci vám dát budoucnost a naději. ¹²Když budete ke mně volat a přicházet ke mně s modlitbami, já vás vyslyším. ¹³Budete mě hledat a najdete mě, když mě budete hledat celým srdcem.

V **1. Listu Timoteovi 2:3-4** se dočteme: ³Tak je to správné a milé našemu Spasiteli Bohu, ⁴který chce, aby všichni lidé byli spaseni a došli k poznání pravdy.

2. list Petřův 3:9 Pán neotálí splnit svůj slib, jak si někteří myslí, ale prokazuje vám svou trpělivost. Nechce totiž, aby někdo zahynul, ale aby všichni došli k pokání.

Apoštol Jan nám říká, že Bůh je láska.

1. list Janův 4:7-10 ⁷Milujme jedni druhé, milovaní - vždyť láska je z Boha. Každý, kdo miluje, se narodil z Boha a zná Boha. ⁸Kdo nemiluje, nezná Boha - vždyť Bůh je láska. ⁹V tom se projevila Boží láska k nám, že svého Syna, toho jednorozeného, poslal Bůh na svět, abychom skrze něj získali život. ¹⁰V tom je láska, ne že my jsme milovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hříchy.

Jak se to tedy má se zatvrzením faraonova srdce? V listu Židům se dočteme, že Bůh zná vnitřní postoje lidského srdce a ví jak každý z nás bude v budoucnosti jednat, protože je vše vševědoucí.

List Židům 4:13 Nic v celém stvoření před ním není skryté; všechno je nahé a obnažené před očima Toho, jemuž musíme složit účet.

Pokud se týká faraona, tak Bůh o něm Mojžíšovi v knize **Exodus 3:19-20** řekl: ¹⁹Já však vím, že vás egyptský král nenechá odejít jinak než donucen mocnou rukou. ²⁰Vztáhnu tedy svou ruku a udeřím na Egypt všemi divy, které uprostřed něj vykonám. Teprve pak vás propustí.

Bůh tedy věděl dopředu, že tvrdohlavý farao odmítne Mojžíšovu prosbu, aby nechal boží lid odejít a že bude muset na Egypt udeřit různými ranami.

I v **1. knize Samuelově 6:6** se dočteme, že Egyptané a farao zatvrdili sami svá srdce. Proč byste měli zatvrzovat své srdce, jako to udělali Egyptané a farao? Když se s nimi tento Bůh vypořádal, nakonec je stejně propustili a oni šli.

Nyní musíme prostudovat všechny rány a sledovat kdo zatvrdil srdce. Kdy zatvrdil farao své vlastní srdce, a kdy zatvrdil Hospodin faraonovo srdce. Ještě, než začaly dopadat rány na Egypt došlo k měření moci mezi Hospodinem a faraonovými čaroději.

Exodus 7:12-13 ¹²Hodili své hole na zem a proměnily se v hady. Áronova hůl však jejich hole spolykala. ¹³Farao **byl** ale **neoblomný**. Kralický překlad uvádí: I posílilo se srdce faraonovo. Jak Hospodin předpověděl, neposlechl je.

K tomuto verši je nutné podotknout, že kouzelníci ve skutečnosti neproměnili své hole v hady, ale prostřednictvím triků a za pomoci velkého svůdce, mám na mysli satana, byli schopni vzbudit takový dojem. Kniže zla, ačkoli byl obdařen vši moudrostí a mocí padlého anděla, nemá moc stvořit, nebo dát život. To je výsadní právo samotného Boha. Satan je však schopen vytvářet napodobeniny. Lidskému zraku se zdálo, že hole se změnily v hady. Tomu věřil farao a celý jeho dvůr. Ačkoli Hospodin způsobil, že pravý had spolkl ty domnělé, farao to nepovažoval za dílo Boží moci, nýbrž za výsledek vyššího druhu magie. Pořád hledal nějakou záminku, aby mohl znevážit zázraky, které Bůh konal Mojžíšovým prostřednictvím. Satan mu dal právě to, co chtěl. Vyvolal zdání, že Mojžíš a Aaron jsou pouze kouzelníci a čarodějové a proto poselství, které přinášejí, nemusí být přikládána vážnost, jakoby přicházelo od Boha. Tak satanův padělek způsobil, že farao zatvrdil své srdce proti vnitřnímu přesvědčení.

Farao byl tedy ve svém postoji neoblomný. Lepší překlad by zde byl, že Faraonovo srdce se však **posilnilo**. Je zde použito hebrejské slovo **chazak** které znamená silnit nebo posilnit. V tomto verši není řečeno, kdo je za to zodpovědný.

Po první ráně, kdy se voda v Nilu proměnila v krev, se srdce faraona opět posilnilo. Používám zde studijní překlad, protože je přesnější. **Exodus 7:22** I egyptští kouzelníci učinili tak svým tajným uměním. Faraonovo srdce **se posilnilo** a neuposlechl je, tak jak pověděl Hospodin.

I po první ráně není zřetelně řečeno, kdo je zodpovědný za to, že se srdce faraona posilnilo. Ze souvislostí je zřejmé, že je to jeho vlastní rozhodnutí, ale není to explicitně řečeno.

Po druhé ráně kdy žáby zaplavili celou Egyptskou zemi prosil farao Mojžíše aby žáby přestaly zužovat Egypt. **Exodus 8:4** Farao si tehdy nechal Mojžíše a Árona zavolat. "Modlete se k Hospodinu, ať mě i můj lid zbaví těch žab," řekl jim. "Potom lid propustím, aby obětovali Hospodinu."

Když to Mojžíš udělal a žáby se stáhly do Nilu, tak farao projevil svůj opravdový charakter.

Exodus 8:11 Když farao uviděl, že nastala úleva, **zatvrdil své srdce** a neuposlechl je, tak jak pověděl Hospodin.

V tomto verši je použito jiné hebrejské slovo totiž kated, které opravdu vyjadřuje myšlenku zatvrzení. Takže v tomto verši farao zatvrdil sám své vlastní srdce.

Třetí rána byli komáři. **Exodus 8:13-15** ¹³A učinili tak: Áron vztáhl ruku se svou holí a udeřil do prachu, *na* zemi a na lidech i na dobytku se objevili komáři. Ze všeho prachu *na* zemi se stali komáři po celé egyptské zemi. ¹⁴I kouzelníci učinili tak svým tajným uměním, aby vyvedli komáry, ale nedokázali *to*. A komáři byli na lidech i na dobytku. ¹⁵Kouzelníci faraonovi řekli: To *je* prst Boží! Ale faraonovo srdce **se posilnilo** a neuposlechl je, tak jak pověděl Hospodin.

V patnáctém verši je opět použito hebrejské slovo chazak což znamená posílit. Ve třetí ráně není zřetelně řečeno kdo je zodpovědný za to, že se srdce faraona posilnilo. Opět ale ze souvislostí vyplývá, že to bylo rozhodnutí faraona.

Čtvrtá rána byly mouchy. **Exodus 8:20** A Hospodin učinil tak. Obtížné mouchy přitáhly do faraonova paláce a domu jeho otroků a na celou egyptskou zemi. Kvůli těm mouchám byla země **zničena**.

Opět prosí farao Mojžíše, aby tuto ránu odňal. Když mu Mojžíš vyhověl farao opět porušil svůj slib a zatvrdil své srdce.

Exodus 8:28 Ale farao i tentokrát **zatvrdil své srdce** a nepropustil lid. Zde je opět použito hebrejské slovo kated – zatvrdit. Takže v tomto verši farao zatvrdil sám své vlastní srdce.

Pátá rána byl dobytčí mor. **Exodus 9:6-7** ⁶Příští den Hospodin tu věc učinil a všechen dobytek Egyptanů uhynul, ale z dobytka synů Izraele neuhynul *ani* jeden kus. ⁷Farao *to* dal zjistit a hle, z izraelského dobytka neuhynul ani jeden kus. Faraonovo srdce však zůstalo zatvrzelé a lid nepropustil.

I zde je použito hebrejské slovo kated tedy zatvrdit. Z toho co jsme doposud studovali můžeme vyvodit následující závěry. V první, třetí a páté ráně není zdroj zatvrzení faraonova srdce explicitně jmenován. Ve druhé a čtvrté ráně zatvrdil farao sám své vlastní srdce. Ze souvislostí je ale zřejmé, že do páté rány zatvrzoval farao svým postojem své srdce sám ze své vůle.

V šesté ráně, což byly vředy, je explicitně řečeno, že Hospodin aktivně posilnil - zatvrdil faraonovo srdce.

Exodus 9:11-12 ¹¹Ani kouzelníci nebyli schopni se postavit před Mojžíše kvůli vředům, protože vředy byly na kouzelnících i na celém Egyptě. ¹²Ale Hospodin posilnil faraonovo srdce, takže je neuposlechl, tak jak Hospodin Mojžíšovi pověděl.

Ve dvanáctém verši je opět použito hebrejské slovo chazak, což znamená posílit v tom smyslu, že Bůh ponechal faraona v jeho postojích vůči Bohu a Hebrejskému lidu, pro které se sám rozhodl během celého procesu všech těch událostí týkajících se ran na Egypt. Ironií je, že farao, který byl považován za syna slunečního boha Ra, pochopitelně nebyl žádným protivníkem pro Hospodina. Bůh mu to jasně říká.

Exodus 9:14-18 ¹⁴Tentokrát tě totiž spolu s tvými dvořany a s celým tvým lidem zasáhnu naplno, a poznáš, že na celé zemi není nikdo jako já! ¹⁵Kdybych teď býval vztáhl ruku, mohl jsem tím morem zasáhnout tebe i tvůj lid tak, že bys zmizel ze země. ¹⁶Přesto jsem tě však zachoval, a to z jediného důvodu - abych ti ukázal svou moc a aby mé jméno bylo rozhlášeno po celé zemi. ¹⁷Stále se povyšuješ nad můj lid a odmítáš je propustit? ¹⁸Dávej tedy pozor: Zítra touto dobou způsobím hrozné krupobíí, jaké v Egyptě nebylo ode dne jeho založení až doteď.

V těchto verších Bůh oznamuje důvody, pro které faraona již dávno nezničil. Boží prozítnost vedla události tak, aby usedl na trůn právě v době, která byla určena k vysvobození Izraele. Ačkoli tento nadutý tyran pohrdl Božím milosrdenstvím, jeho život byl uchován, aby skrze jeho zatvrzelost mohl Hospodin v Egyptě projevit své divy. Bůh dovolil, aby jeho lid zakoušel od Egyptanů kruté zacházení, aby nebyl sveden přízemním vlivem modlářství. Ve svém jednání s faraonem Hospodin ukázal svou nenávisť k modlářství a své odhodlání potrestat krutost a útlak. Po celou dobu demonstroval faraonovi svoji moc a on měl příležitost pokořit se před svým Stvořitelem, uznat jeho svrchovanost a vykonat jeho vůli, totiž propustit Hebrejce ze zajetí. Protože ale Bůh nikoho k ničemu nenutí, dal faraonovi svobodu rozhodnout se podle své vůle. Farao jako později i babylonský král Belšazar se rozhodli, že setrvají v postoji vzpoury proti svému Stvořiteli. Bůh pak ale stejně osvobodil svůj lid a zvěst o jeho skutcích se rozšířila mezi všechny národy.

Když pak na Egypt dopadla sedmá rána v podobě krupobíí, byl faraon donucen přiznat svoji vinu a veřejně vyjádřit že Bůh je spravedlivý.

Exodus 9:27 Farao si tehdy nechal zavolat Mojžíše a Árona. "Zhřešil jsem i nyní. Hospodin je spravedlivý, ale já a můj lid jsme bezbožní.

Známost o Božích mocných skutcích, které se odehrály v době Exodu, se rozšířila do celého světa. Egyptané ovšem nikdy nezaznamenávali své neúspěchy. Proto nenajdeme žádné záznamy o těchto událostech na jejich monumentech. Nemohli ale zabránit tomu, aby se tento příběh nedostal do podvědomí jinych národů.

Exodus 15:14-17 ¹⁴Národy se roztřesou, až to uslyší, filištínský lid úzkost zachvátí. ¹⁵Tehdy se zhrozí kmeny edomské, moábských siláků se zmocní děs, všichni obyvatelé Kanaánu už se potácí! ¹⁶Hrůza a strach je přepadne, pro velikost paže tvé zmlknou jak kámen, než přejde tvůj lid, Hospodine, než přejde lid, jež sis vytvořil. ¹⁷Přivedeš je a zasedíš na hoře, jež je tvým dědictvím, na místě, jež svým sídlem, ó Hospodine, učiníš, ve svatyni, kterou tvé ruce, ó Pane, upevní!

I dnes, tři a půl tisíce let později mohou lidé číst tento příběh ve více než tisíci jazycích v každé zemi světa. I Bohu jinak nepřátelský Hollywood zfilmoval tento neuvěřitelný příběh. Tisíce kazatelů evangelistů a misionářů ve všech dobách vyprávěli o těchto událostech. Tomuto záznamu historických událostí věří i dnes sta miliony židů a křesťanů. Doslova a do písmene se naplnilo Boží proroctví, které řekl faraonovi v šestnáctém verši. Přesto jsem tě však zachoval, a to z jediného důvodu - abych ti ukázal svou moc a aby mé jméno bylo rozhlášeno po celé zemi.

Bůh nikdy neznásilňuje svobodnou vůli člověka. Každému dává na vybranou. **Jozue 24:15-17**
¹⁵Pokud se vám ale nelíbí sloužit Hospodinu, vyberte si dnes, komu budete sloužit - ať už bohům, kterým sloužili vaši otcové za řekou, anebo bohům Emorejců, v jejichž zemi bydlíte. Já a můj dům však budeme sloužit Hospodinu." ¹⁶Lid mu odpověděl: "Opustit Hospodina a sloužit cizím bohům? Nikdy!
¹⁷Hospodin je náš Bůh! To on nás a naše otce vyvedl z Egypta, z domu otroctví. On před našima očima konal ta veliká znamení a zachovával nás po celou cestu, kterou jsme šli, a mezi všemi národy, mezi nimiž jsme procházeli.

Přečteme si několik dalších veršů, které dokládají, že Bůh dává lidem svobodu rozhodnout se pro Něho nebo ne.

Jan 1:12 Ale těm, kteří ho přijali, dal právo být Božími dětmi - všem těm, kdo věří v jeho jméno.

Jan 3:16 Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozného Syna, aby žádný, kdo v něj věří, nezahynul, ale měl věčný život.

Jan 7:37 V poslední den, když svátek vrcholil, Ježíš vstal a zvolal: "Kdo má žízeň, pojď ke mně a pij!"

Zjevení 22:17 Duch a Nevěsta říkají: "Přijď!" Kdo slyší, ať také řekne: "Přijď!" Kdo žízní, ať přijde, a kdo chce, ať zdarma nabere vodu života.

Ukázali jsme si, že Bůh nikoho k ničemu nenutí a nemanipuluje na rozdíl od Satana. I když farao ve 27 verši přiznal svoji vinu a uznal, že Hospodin je v právu a on v nepravu nezměnil svůj zatvrzelý postoj vzpoury.

Exodus 9:34-35 ³⁴Když farao viděl, že přestal déšť, krupobití i hřmění, dále hřešil a zatvrdil své srdce on i jeho otroci. ³⁵Faraonovo srdce se posilnilo a nepustil syny Izraele, tak jak promluvil Hospodin prostřednictvím Mojžíše.

Farao byl očividně podporován ve svých postojích všemi, kteří ho obklopovali, přesto že již dříve jeho rádci přiznali, že to co se v Egyptě děje, jsou Boží rány. Stejně jako předešlé rány i ta sedmá demonstrovala jak bezcenná je lidská lítost a hraná pokora, která je založená na strachu. Bůh by si mohl bez problému zajistit poslušnost všech stvořených bytostí včetně padlého člověka svojí mocí, nicméně by to nemělo žádnou hodnotu, protože by nezískal lidské srdce. Boha člověk nepotká v ohni strachu, ale když naslouchá Jeho tichému hlasu ve svém nitru. To je jediný způsob, kdy se mohou změnit postoje a charakter člověka.

Bůh ale nebyl s Egyptem ještě hotov. **Exodus 10:1-2** ¹Hospodin řekl Mojžíšovi: Jdi k faraonovi, protože **já jsem zatvrdil srdce jeho i srdce jeho otroků**, abych před ním učinil tato svá znamení ²a abys *Mohl* vyprávět svému synu a synu svého syna, jak jsem Egyptany znevažoval, a o mých znameních, která jsem mezi nimi učinil, abyste poznali, že *já jsem Hospodin*.

Jak jsme již zmínili, k zatvrzení faraónova srdce nebylo použito žádné nadpřirozené moci. Semena vzpoury, která zasel, když neustále odmítal vykonat Boží vůli, tváří tvář všem zázrakům, přinesla svou žeň. Jak krok za krokem pokračoval ve svém tvrdohlavém odporu, jeho srdce se stále více zatvrzovalo.

Proto musela přijít osmá rána. **Exodus 10:3-4** ³Mojžíš a Áron přišli k faraonovi a řekli mu: Toto praví Hospodin, Bůh Hebrejů: Jak dlouho budeš odmítat se přede mnou pokořit? Propust' můj lid, ať mi slouží. ⁴Jestliže se však budeš zdráhat propustit můj lid, hle, zítra přivedu kobylky na tvé území.

Faraonovy poradci se zděsili. Národ už utrpěl velkou ztrátu vyhynutím dobytka. Mnoho lidí bylo zabito krupobitím. Lesy byly zpustošeny a úroda zničena. Egyptané velmi rychle přicházeli o vše, co neprávem získali dřinou Hebrejů. Farao ani tentokrát nevyslyšel Boží požadavky a proto Mojžíš vztáhl svou hůl nad krajinu a východní vítr přihnál kobylky.

Exodus 10:14-15 ¹⁴Kobylky vytáhly na celou egyptskou zemi a usadily se na celém egyptském území. *Bylo to hrozně tíživé. Před tím nebyla taková záplava kobytek jako tato, ani po ní už taková nebude.* ¹⁵Pokryly povrch celé země, takže země ztemněla, a sežraly všechnu zemskou zeleň a všechno ovoce na stromech, které zbylo po krupobití. Nezůstalo nic zeleného na stromech a *nic* ze zeleně na poli v celé egyptské zemi.

Egyptané si zoufali a byli naplněni strachem z budoucnosti. Národ uctíval faraona jako představitele svého boha. Nyní však byli mnozí přesvědčeni, že se sám staví proti Bohu, jehož vůli se podřizují všechny přírodní síly. Po celém Egyptě se šířil strach, že zotročený Hebrejský národ se vzbouří a pomstí se za své křivdy. Lidé se všude ptali, co bude následovat.

Pak přišla devátá rána. Náhle se na zemi snesla tak hustá tma, že se zdálo, že se dá krájet. **Exodus 10:21** Hospodin pak řekl Mojžíšovi: *Vztáhni ruku k nebi a nastane temnota v egyptské zemi, temnota, kterou lze cítit.*

Všechny Boží rány byly namířeny proti falešným bohům Egypta. Egyptané mimo jiné uctívali slunce a měsíc. Touto tajuplnou temnotou byli pokořeni jak lidé, tak jejich bohové. Jakkoli to bylo hrozné, tento soud byl důkazem Božího slitování a neochoty ničit. Hospodin dal lidem čas k přemýšlení a pokání, než na ně uvalí poslední a nejstrašnější ránu. Totiž smrt prvorozených. Mojžíš a farao se opět nedohodli na podmínkách odchodu a králův hněv neznal mezí.

Exodus 10:27-29 ²⁷Nato Hospodin posilnil faraonovo srdce a *on* je nechtěl propustit. ²⁸Tedy farao mu řekl: *Jdi ode mne! Dávej si pozor, abys už nespátl mou tvář, protože v den, kdy spatříš mou tvář, zemřeš.* ²⁹Mojžíš odpověděl: *Jak jsi řekl. Už více nespátrím tvou tvář.*

Poté co farao celou dobu těchto událostí upevňoval svůj postoj vzpoury proti Bohu tím, že odmítal propustit boží lid ze zajetí, nyní Hospodin posilnil jeho postoj ke kterému se ale rozhodl svobodně, aby na něm mohl prokázat svoji moc a slávu. Jinými slovy řečeno přenechal ho důsledkům jeho vlastních rozhodnutí.

Když byla králi Egypta poprvé přednesena žádost o propuštění Izraele, byl varován před nejstrašnější ranou. **Exodus 4:22-23** ²²Pak řekneš faraonovi: *Toto praví Hospodin: Izrael je můj prvorozený syn.* ²³Řekl jsem ti: *Propuť mého syna, aby mi sloužil, ale odmítl jsi ho propustit. Hle, zabiji tvého prvorozeného syna.*

Bůh lásky plně pečuje o bytosti, které stvořil ke svému obrazu. Kdyby dopadající rány přivedly Egyptany k pokání, nemuseli by jejich prvorozené děti zemřít. Celý národ ale pod vedením faraona odporoval Božímu příkazu. Nyní měla dopadnout poslední rána. O půlnoci v celém Egyptě nastal velký zoufalý křik.

Exodus 12:29-30 ²⁹O půlnoci pak Hospodin v egyptské zemi pobil všechny prvorozené - od prvorozeného syna faraonova, jenž měl sedět na jeho trůnu, až po prvorozeného syna vězně v žaláři, dokonce i všechno prvorozené z dobytka. ³⁰Tu farao té noci vstal, i všichni jeho otroci, i všichni Egyptané, a v Egyptě nastal veliký křik, protože nebyl dům, ve kterém by nebyl *někdo* mrtvý.

Pýcha každé domácnosti byla zničena. Ovzduší se naplnilo křikem a nářkem. Od prvorozeného syna faraónova, který seděl na jeho trůnu, až po prvorozeného syna zajatce ve vězení i všechno prvorozené z dobytka bylo pobito. Král a dvořané setřásli. Byli zděšení a přemoženi hrůzou. Faraonova pýcha, která se opovážila postavit se proti nebi, ležela pokořena v prachu. Ještě tu noc propustil farao boží lid ze zajetí.

Po nějaké době, vzteky celý bez sebe, se farao rozhodl, odešle Hebrejce pronásledovat a zničit. Bůh to ovšem věděl předem a Mojžíšovi to řekl. **Exodus 14:4** *Pak posilním faraonovo srdce a bude vás*

pronásledovat; oslavím se na faraonovi i na celém jeho vojsku a Egypťané poznají, že *já jsem Hospodin*. A tak *to* učinili. To se pak také stalo.

Exodus 14:28 Vody se navrátily a přikryly vozy a jezdce, všechny z faraonova vojska, kteří vešli za *Izraelci* do moře. Nezůstal z nich ani jediný.

Druhý den ráno uviděli Izraelci těla oblečená do brnění, která byla vyvržena na břeh. To bylo vše, co zbylo z jejich mocných nepřátel. Bůh je vysvobodil z nejhoršího nebezpečí a jejich srdce se k němu obrátila s vděčností a důvěrou.

Bůh chtěl vysvobodit svůj lid z egyptského zajetí, aby mohl dodržet slib, který dal Abrahamovi.

Genesis 12:3 Požehnám těm, kdo žehnají tobě, a na toho, kdo tě proklíná, uvedu prokletí. V tobě budou požehnány všechny čeledi země.

Požehnání o kterém je zde řeč spočívalo v tom, že skrze linii Abrahama se měl narodit ten zaslíbený vykupitel Ježíš Kristus, který svou smrtí na kříži vykoupil padlé lidstvo a umožnil tím návrat těch, kteří chtějí žít ve společenství nepadlých bytostí, andělů a pochopitelně Boha.

List Galatským 3:16 Zaslíbení byla řečena Abrahamovi a jeho potomku. *Písmo* neříká: „a potomkům, jako by *jich* bylo mnoho, ale *jedná se jen* o jednoho: „a tvému potomku,“ a tím *potomkem* je Kristus.

Z jiných částí Bible víme, že satan působí na mysl mocných lidí tohoto světa tedy tenkrát i faraona, aby bránil plánu spasení. To se dočteme v desáté kapitole knihy Daniel. Proto dělal vše pro to, aby farao zatvrdil své srdce a nepropustil Hebrejce ze zajetí. Každý člověk má na výběr. Buďto nasloucháme hlasu dobra, nebo hlasu zla.

Apoštol Pavel v textu, který jsme studovali, tedy **Římanům 9:17-18** vybral úžasný příklad faraona, aby ukázal, že i pohané mohou být spaseni. Žel farao, kterého se Bůh pokoušel skrze Mojžíše probudit, nabídku nepřijal. Bůh to dělal nejdříve slovem varování, potom skrze zázraky, které byly stále silnější, aby ukázal, že On, Mojžíšův Bůh, je daleko silnější než bohové, které uctívají Egypťané. Existuje deset textů v knize Exodus, v nichž je řečeno, že farao se zatvrdil a deset textů, které říkají, že Bůh zatvrdil faraona. Po celou dobu se Bůh pokoušel faraona duchovně probudit a zval ho k tomu, aby uvěřil. Farao však každou nabídku odmítl a zatvrzoval se čím dál více. Jinými slovy, každým novým projevem Boží milosti se farao zatvrzoval víc a víc. Problém spočívá v tom, že milost, kterou odmítáme, nás nezanechává takové, jakými jsme byli před tím. Milost nám dovoluje učinit krok vzhůru, když ji přijmeme. Když ji odmítneme, tak nás tatáž milost zatvrzuje pokaždé ještě více. Zatvrzení je Boží soud, který postihuje člověka, který odmítá Boha. Není to ale Boží rozhodnutí, které předurčuje lidské jednání. Naopak. Lidské jednání, určuje Boží soud. Bůh nám nemůže zabránit v tom, abychom odmítli Jeho milost. Bohu se v Bibli přičítá zodpovědnost za to, čemu mohl zabránit, a proto bibliční autoři říkají „Bůh zatvrdil nebo posílil“. Je to starozákonní a hebrejský způsob uvažování a vyjadřování.